

گزارش

برایی نخستین جلسه رسیدگی به اتهامات حسن میرکاظمی

رمزگشایی از رابطه حسن رعیت و دوستان

● **شرق:** جلسه رسیدگی به اتهامات حسن میرکاظمی معروف به حسن رعیت و سایر متهمان به ریاست قاضی بایایی برگزار شد. جعفرزاده نماینده دادستان گفت: در این پرونده با یک شبکه فساد مواجه هستیم، شبکه فسادگی که مجموعه‌ای از جرائم را رقم زدند؛ از اخلا کلان در نظام پولی و ارزی کشور تا ضربه به محیط زیست، در برهه‌ای که یک فرد عادی برای گرفتن وام باید مدت‌ها در نوبت باشد و ضامن و وثایق معرفی کند، شبکه فساد میرکاظمی با محوریت شخص او اقدام به اخذ تسهیلات به میزان ۴۰۰ میلیون یورو و در جای دیگر نیز به میزان پنج هزار میلیارد ریال از بانک اقدام کرده است.

نماینده دادستان افزود: اخذ تسهیلات از ۳۰سالگی تا ۴۰سالگی دریافت شده بود، حال چطور می شود یک جوان ۳۰ساله بتواند چنین تسهیلاتی دریافت کند جز با ارتباط ویژه با کبر طبری، قاضی منصور و مفسدان اقتصادی مثل اکبر طبری، قاضی منصور و بابک زنجانی که اتفاقا در همین دادگاه محاکمه شدند.وی با بیان اینکه حسن رعیت پار غار بابک زنجانی بوده است، گفت: روز اولی که بابک زنجانی دستگیر شد، به بازجو شماره رعیت را داد تا به واسطه نفوذ وی با کبر طبری مشکل رفع شود.

او افزود: یکی دو سال پیش آقای منصورى از او و طبری درخواستی می‌کند که طبری به رعیت می‌گوید انجام بده؛ اما از منصورى فاصله بگیر. وی با بیان اینکه کفیرخواست این پرونده حدود ۴۰۰ صفحه است، گفت: اولین کارخانه‌ای که توسط متهم تأسیس شد، کارخانه دنیای فلز تهران بود. تسهیلاتی که در این کارخانه گرفته شد، در سه مرحله بوده است. در مرحله اول ۲۴۸ میلیون دلار برای واردات ورق از بانک کشاورزی تسهیلات اخذ شد که رقم تعدد شده و ما نیز به آن ورود نکرده‌ایم. نماینده دادستان اظهار کرد: ۶۴ میلیون یورو از بانک صادرات بايست واردات ورق با جعل و تقلب اخذ شد که ۲۵ میلیون یوروی آن را پرداخت کرده‌اند، اما رفق تعهد نشده و بارنامه به صورت جعلی تنظیم شده است که متعلق به شرکتی در دومی مربوط به برادر میرکاظمی بوده است. متهم میرکاظمی با احتساب سود و جریمه در این بخش مبلغ ۹۳ میلیون یورو بدکار است و باید پرداخت شود که بیش از ۱۰ سال است تسویه نشده است. در بازرسی از دفتر متهم رعیت، ۱۲ مهر بانکی کشف شده و مربوط به بانک هایی بوده که از آنها تسهیلات گرفته شده است. کارمند متهم رعیت اظهار کرده است که در دفتر دستگاه مهرسازی داشت‌ه‌اند لذا در اصل، تسهیلات نیز با جعل مهر بانک کشاورزی بوده است.

نماینده دادستان بیان کرد: شبکه رعیت در قالب هفت شرکت از سه بانک آینده، گردشگری و کشاورزی تسهیلات ربالی دریافت کرد و به حساب پنج بانک دیگر ریخت و از این طریق پیش‌پرداخت دیگر، تسهیلاتی را به نام برادرش اخذ کرد که در اینجبا برادرش اقرار کرده که امضایش جعل شده است.

نماینده دادستان بیان کرد: شبکه رعیت در قالب هفت شرکت از سه بانک آینده، گردشگری و کشاورزی تسهیلات ربالی دریافت کرد و به حساب پنج بانک دیگر ریخت و از این طریق پیش‌پرداخت دیگر، تسهیلاتی را به نام برادرش اخذ کرد که در اینجا برادرش اقرار کرده که امضایش جعل شده است.

وی ادامه داد: متهم با کسب مال از طریق نامشروع یک باغ‌وحش را خصوصی که به بهشت کمشده مشهور است را راه‌اندازی کرد و سبک متفاوتی نسبت به سایر مفسدین اقتصادی با کار گرفت؛ وی این ملک را برای دعوت از افراد تأثیرگذار استفاده می‌کرد؛ وی کلکسیون از جمله مونتوسیکلت جمع‌آوری می‌کرد و گاهی برخی از این کلکسیون را در قالب هدایا ارائه می‌داد. پرونده حاضر مصداقی از اخلا سازمان‌یافته است که با اقدامات مجرمانه در قالب اخذ تسهیلات، امنیت اقتصادی جامعه را مختل کرده است.

وی در ادامه ضمن تشریح عناوین اتهامی متهم حسن میرکاظمی گفت: سیدحسن میرکاظمی مشهور به رعیت متولد ۱۳۵۱ باادداشت از تاریخ ۵۱۳.۹۸۰۰ مترم به ۱- مشارکت در شرایط اخذ مبالغ کلان ارزی و ربالی با تقلب از بانک معادل ۴۰۰ میلیون دلار و بیش از پنج هزار میلیارد ریال منجر به اخلاال در نظام اقتصادی کشور باوصف سردستگی ۲- مشارکت در کلاهبرداری شبکه‌ای از بانک‌ها به مبلغ مذکور در بند نخست. ۳- مشارکت در جلب و استفاده از اسناد مجعول. ۴- مشارکت در پول‌شویی به میزان مبلغ ارزی و ربالی مندرج در اتهامات اول و دوم. ۵- مشارکت در پرداخت رشوه به علی دارایی‌نیا مدیرعامل و رئیس هیئت مدیره وقت بانک صادرات لرستان به مبلغ ۱۱ میلیارد ریال، مبلغ حسن کریمی رئیس وقت بانک پارسی‌کش به مبلغ ۹۸۰ میلیون ریال، رئیس وقت شعبه ۴۰۶- بانک صادرات گرگان به تعداد ۱۱ عدد سکه، خانم منصوره عنصری رئیس وقت شعبات بهار و سه‌راه طالقانی بانک ملت به میزان پنج عدد سکه و ۳۰۰ میلیون ریال وجه نقد. ۶- اعمال نفوذ برخلاف حق و مقررات قانونی با سوءاستفاده از روابط خصوصی. ۷- قطع و خشکاندن ۲۰۶ اصله درخت.

مشاور امنیت ملی جو بایدن، رئیس‌جمهوری ایالات

متحده که جوان‌ترین فردی است که تاکنون به این سمت مهم حوزه امنیت ملی منصوب شده، تفاوت آشکار دیگری هم با اسلاف خود دارد؛ جیک سالیوان یکی از تواناترین افراد در مناظره‌ها و مذاکرات است و این توانایی خود را در دوران دانشگاه به نمایش گذاشت. سالیوان به عنوان دانشجوی کارشناسی در دانشگاه ییل، مقام سوم را در مسابقات ملی مناظره در آمریکا کسب کرد و در دانشگاه آکسفورد هم مقام دوم جهانی را به دست آورد. فارین‌پالسی در گزارشی می‌نویسد که سالیوان جوان در ابتدای ورود به سیاست، مدیریت مناظره‌های «امی کلابوشار» را در اختیار گرفت. کلابوشار تاونست در این مناظره‌ها موفق شود و به سن راه یابد. پس از آن هم سالیوان همین کار را برای هیلاری کلینتون و باراک اوباما در رقابت‌هایشان برای راهیابی به کاخ سفید انجام داد. اکنون سالیوان خود راهی کاخ سفید شده و در جایگاه مشاور امنیت ملی که مهم‌ترین سمت در حوزه امنیت ملی و سیاست خارجی در کاخ سفید محسوب می‌شود همچنان به بحث و جدل مشغول است؛ اما این‌بار طرف مقابلی وجود ندارد و با خودش به بحث و کشمکش می‌پردازد.

او که زمانی از حامیان سرسخت سیاست خارجی سنتی بود، اکنون این چالش را مطرح می‌کند که امنیت ملی چگونه می‌تواند قبل از هر چیز برای رفع نیازهای داخلی تغییر شکل یابد. سالیوان که در ۴۴سالگی مقام ارشد دولت بایدن و جوان‌ترین مشاور امنیت ملی کاخ سفید در شش دهه اخیر است، در ابتدا بیش از هر چیز به دلیل بلوغ زودرس و استعدادها و توانایی‌های متعدد مورد توجه قرار گرفت و اکنون با گذشت تنها چهار ماه از حضورش در کاخ سفید، حتی با «برنت اسکاکرافت» مشاور امنیت ملی جرالدفورد و جورج بوش پدر، رؤسای جمهور اسبق آمریکا، مقایسه می‌شود؛ فردی که یک استاندارد در تفکر استراتژیک در سیاست خارجی به شمار می‌آمد. سالیوان در چند هفته اول حضور خود در کاخ سفید، با چالش‌های سیاست خارجی متعددی روبه‌رو شده است. گفت‌وگوهای پر تنش با مقام‌های چینی، وقوع کودتا در برمه، هک گسترده شرکت‌های آمریکایی و آژانس‌های فدرال از سوی روسیه و آزمایش موشک بالستیک کره‌شمالی را شاهد بوده و هنوز باید با چالش‌های اولتیماتوم خروج نیروهای آمریکایی از افغانستان دست‌وپنجه نرم کرده و مذاکرات هسته‌ای با ایران را از بن‌بست خارج کند. در کنار این موانع، تداوم همه‌گیری، وضعیت نامساعد اقتصادی، بحران آب‌وهوا و اختلاف‌های سیاسی شدید در داخل آمریکا، کار سالیوان را دشوارتر هم کرده است.

تحمید هیلاری از سالیوان

هیلاری کلینتون، وزیر خارجه اسبق آمریکا که سالیوان زمانی برای کمین انتخاباتی او کار می‌کرد، او را قبل از هر چیز «حلال مشکلات» می‌داند؛ «جهان‌بینی سالیوان او را به مناسب‌ترین انتخاب برای مشاور امنیت ملی در وضعیت بحران جهان امروز تبدیل می‌کند. زمانی که وزیر خارجه آمریکا شدم، سالیوان یکی از اولین افرادی بود که بلافاصله او را در این وزارتخانه استخدام کرد. با شناسختی که از سالیوان دارم، حضور او در کاخ

جهان

نگاهی به اقدامات مشاور امنیت ملی بایدن در چند هفته اول حضور در کاخ سفید

سیاست خارجی سالیوان در خدمت طبقه متوسط

سفید برای کشوری که چهار سال سرشار از تفرقه و تنش را سپری کرده و جایگاهش برای رهبری جهان تضعیف شده باعث آرامش خاطر می‌شود. سالیوان نتهنای از

توانایی فکری بالایی برخوردار است، بلکه در مواقع لازم به خوبی می‌تواند با مردم ارتباط برقرار کند». اما در این میان نکته تعجب‌آور برای کسی که در مرکز تدوین سیاست خارجی ایالات متحده قرار گرفته، تمرکز سالیوان بر تجدید مناسبات داخلی است. سالیوان در ماه‌های گذشته بیش از آنکه

وقت خود را صرف چالش‌ها و تنش‌های بین‌المللی کند، به کاهش تنش‌ها و شکاف‌های داخلی توجه کرده است. «یوهان آبراهام»، رئیس ستاد سالیوان، به فارین‌پالسی می‌گوید: «آنچه او سعی دارد در شورای امنیت ملی انجام دهد این است که امنیت ملی و سیاست‌های اقتصادی و داخلی را در یک «موجودیت یکپارچه و هماهنگ» تنظیم کند و در این مسیر با بریای دنیز مدیر شورای اقتصاد ملی و سوزان رایس همکاری می‌کند.» رایس سلف سالیوان در زمان ریاست‌جمهوری اوباما بود که اکنون شورای سیاست داخلی را در دولت بایدن اداره می‌کند.

سالیوان –که سال گذشته در مقاله‌ای هشدار داده بود کمبود سرمایه‌گذاری داخلی «تهدیدی بزرگ برای امنیت ملی ایالات متحده است» – در بدو ورود به کاخ سفید، شورای امنیت ملی را ملزم کرد و تمام توان به آماده‌سازی طرح پیشنهادی سه هزار میلیارد دلاری برای بهبود وضعیت اقتصادی ناشی از همه‌گیری کرونا کمک کند.

سالیوان که تا زمان تصویب این طرح به اندازه دیگران احساس مالکیت و هیجان داشت، قصد دارد با تقویت اقتصاد ایالات متحده راهی برای تقویت توانایی آمریکا در رقابت در صحنه جهانی با سرمایه‌گذاری در

نگاه متفاوت بولتون

«برایان کاتولیس» یکی از اعضای ارشد اندیشکده مرکز پیشرفت آمریکایی می‌گوید: «سالیوان در مدت کوتاهی که وارد کاخ سفید شده چالش‌ها را تعریف کرده و بسیاری از سوالات مهم را هم به شیوه‌ای بسیار متفکرانه مطرح کرده؛ اما این تنها گام اول است. قطعاً بایدن او را صرفاً برای شناسایی چالش‌ها منصوب نکرده است، وظیفه اصلی این است که با شفافیت به این سوالات و چالش‌ها پاسخ داده و این کار را به روشی انجام دهیم که برخلاف چهار سال اخیر، آمریکایی‌ها از تعامل با جهان حمایت کنند».

بایدن و سالیوان تصدیق می‌کنند که اشتیاق چندانی در بین شهروندان ایالات متحده برای پیشبرد یک سیاست خارجی ماجراجویانه دیگر وجود ندارد؛ سیاستی که در آن ایالات متحده تلاش می‌کند تا هر مشکلی را به هر روش ممکن، حتی با تهدید منافع خود حل کند. شاید این مهم‌ترین تعریف از سیاست خارجی طبقه متوسط مورد نظر سالیوان باشد؛ یکپارچگی سیاست داخلی و خارجی.»

جان بولتون یکی از اسلاف سالیوان و یکی از چندین مشاوران امنیت ملی دونالد ترامپ که رابطه‌ای پر تنش با رئیس‌جمهور سابق آمریکا داشت، خلاف سالیوان معتقد است که در مباحث مربوط به سیاست خارجی، اولویت دادن به نیازهای داخلی اقدامی اشتباه است. بولتون هم مانند سخت‌گیرانه‌تری» نتهنای بایدن نسبت به آنچه بایدن در ذهن دارد، بلکه حتی در مقایسه با رویکرد ترامپ لازم خواهد داشت.

بولتون می‌گوید: «در غیر این صورت شما میدان را به بزرگ‌ترین و خطرناک‌ترین رقیب خود واگذار می‌کنید. بهترین راه برای ایستادگی در برابر چینی‌ها، اتحاد گسترده و منسجم با شرکا و متحدان است.» سالیوان هم مانند رئیس خود، بایدن، علاقه دارد تا چالش‌های کنونی را چالش دموکراسی و اقتدارگرایی تعریف کند. اما سالیوان در زمانی وارد کاخ سفید شد که ایالات متحده پرترنش‌ترین روزهای خود را سپری می‌کرد. رئیس‌جمهوری سابق قبل از خروج از کاخ سفید هفته‌ها به انتشار دروغ درباره تقلب در انتخابات پرداخت و سپس با تحریک حامیان تندروی خود و با هدف لغو نتایج انتخابات، حمله‌ای خشونت‌آمیز به کنگره را ترتیب داد.

سالیوان می‌گوید: «اتحاد دوباره مردم آمریکا برای هر موفقیتی در سیاست خارجی امری کلیدی خواهد بود و مهم‌تر از همه، جهان ما را نظاره می‌کند. آنها منتظرند تا نتایج واکنش‌ناپسین و طرح نجات اقتصاد آمریکا را ببینند و تاکنون عمدتاً تحت تأثیر انعطاف‌پذیری آمریکا قرار گرفته‌اند. اما سؤال اصلی این است که آیا می‌توانیم پس از چهار سال پرترنش دوباره با هم متحد شویم؟ من نمی‌دانم، اما رئیس‌جمهور بایدن معتقد است که ما می‌توانیم و من او را فرد مناسبی برای تلاش و تحقق آن می‌دانم.»

ریاست می‌کرد، اما مدیر اطلاعات ملی که خود به رئیس‌جمهوری ایالات متحده آمریکا پاسخ‌گوست، در راس این نهاد قرار دارد. در گزارش این نهاد آمده است که چین همچنین احتمالاً از پیشرفت‌های تکنولوژیکی خود برای به‌کارگیری ارتشیی قدرتمند در شرق آسیا استفاده می‌کند، اما استقرار متناسب نیرو –عمدتاً به شکل پایگاه‌های دریایی– را به‌جای استقرار تعداد زیادی از سربازان ترجیح می‌دهد. بنابراین در چنین شرایطی یکن حتی می‌تواند برای تعامل با دیگر کشورهای جهانی حد و مرز تعیین کند و در صورت سرکشگی از خطوط تعیین‌شده، به آنان هشدار جدی دهد. این مسئله از سوی دیگری می‌تواند شرله اختلاف‌ها میان چین و آمریکا را شعله‌ورتر کند؛ یعنی دعوی همیشگی بر سر اختلاف‌ها در مورد کره‌دانه که در سال ۱۹۶۴ میلادی پس از پیروزی در جنگ داخلی، اعلام استقلال کرد، اما شی چینبینگ، رئیس‌جمهوری این کشور وعده داده است که چه از طریق دیپلماسی و چه با زور آن را پس خواهد گرفت و طبق این گزارش، مقامات ارشد چینی ظاهراً انتظار دارند که تا سال ۲۰۴۰ میلادی، تایوان هرچند از طریق زورگویی مداوم و با لاجبار به اتحاد آنان نزدیک شود.

استفاده از قدرت نظامی

گزارش دفتر مدیر اطلاعات ملی آمریکا اما جنبه‌های خطرناک دیگری را نیز دربر می‌گیرد. در این گزارش آمده است که چین برای تأمین منافع خود، احتمالاً قابلیت‌های نظامی خود را به کار خواهد بست که آمریکا و نیروهای هم‌پیمان با آن در منطقه را با افزایش ریسک مواجه کند. هدف یکن در حقیقت آن است که دسترسی آمریکا و شرکای واشنگتن را به پایگاه‌هایش محدودتر کند. اکنون ایالات متحده با داشتن ۸۰۰ پایگاه نظامی در جهان و استقرار تنها ۲۸۰ پایگاه در منطقه آسیایسفیک، قدرت نظامی برتر را در منطقه و جهان در اختیار دارد. اما رئیس‌جمهوری چین به‌شدت بر نوسازی و گسترش توانایی‌های ارتش آزادبخش خلق متحده شزکه است تا جایی که بتواند در مناطق ادعایی تحت مالکیت خود، حاکمیت نظامی‌اش را تضمین کند.

البته به باور نویسندگان آمریکایی این گزارش، هرچند احتمال همکاری بین چین، آمریکا و غرب در آینده بعید نیست، اما چین از این توانایی نظامی و پیشرفت‌هایش در عرصه فناوری تنها در منطقه آسیای شرقی استفاده نخواهد کرد و در حقیقت افزایش توانایی نظامی، ابزاری برای یکن خواهد بود تا مانع رویش انتلاف‌های مخالف شود. یکپارچگی اقتصادی شرکایش در خاورمیانه و اقیانوس هند را تقویت کند و از همه مهم‌تر راه نفوذ چین را به آسیای مرکزی و شمالگان هموار کند؛ منطقه‌ای که برای داشتن برتری در آن باید رودررویی روسیه نیز قرار بگیرد.

در حوالی میدان سرخ

قهرمانی که عاشق شازده کوچولو بود!

احمد وحشینه . استاد دانشگاه ملی اوراسیا

● ۶۰ سال پیش در چنین روزی، یعنی ۱۲ آوریل ۱۹۶۱، ساعت ۹:۰۷ به وقت مسکو بود که یوری آلكسیوويچ گاگارین از چندده کیلومتر آن طرف‌تر از روستای تیوراتام در جمهوری قزاقستان با سفینه واستوک به فضا رفت تا نام خود را به‌عنوان نخستین انسانی که به مدار زمین پرواز کرد، در طول تاریخ ثبت کند.

پرواز گاگارین یک ساعت و ۴۸ دقیقه به طول انجامید که در آن با سرعت ۲۸ هزار کیلومتر در ساعت، یک دور مدار زمین را به‌طور کامل طی کرد و سرانجام در شهر انگلس در استان ساراتوف فرود آمد؛ شهری که اتفاقاً دوران کالج خود را نیز در آنجا سپری کرده بود. طبق برنامه‌ریزی‌های انجام‌شده او باید در هفت کیلومتری زمین از سفینه به بیرون پرتاب می‌شد و با چتر فرود می‌آمد که این اتفاق ساعت ۱:۰۵۵ به وقت مسکو رخ داد.

ایین اتفاق باعث خوشحالی بیش از اندازه نیکیتا خروشچف، نخست‌وزیر وقت اتحاد جماهیر شوروی شد و دستور داد فوراً از گاگارین تجلیل شود؛ به‌سرعت او را به مسکو آوردند و در آسمان پایتخت هفت جنگنده میگ، هواپیمای حامل او را اسکورت افتتاحی کردند. این رخداد جهانی کافی بود تا گاگارین به‌سرعت به قهرمان ملی شوروی تبدیل شود و در شرایطی که مسکو در جنگ سرد با واشگتن به سر می‌برد، این اتفاق موضوع بسیار مهمی بود تا شوروی از آن بهره‌برداری سیاسی در ابعاد داخلی و بین‌المللی کند و طبیعتاً این موضوع نیز سبب شد یوری گاگارین اهمیت صدچندانی یابد کند و در نخستین اقدام ستوان گاگارین با دریافت درجه نظامی سرگردی تشویق شد. دو روز بعد، یعنی در چهاردهم آوریل، به موجب حکم هیئت‌رئیس‌ه شورای عالی شوروی، عنوان قهرمان ملی اتحاد جماهیر شوروی به او اعطا شد. لئونید برتف نیز نشان لنین را به او اهدا کرد و بسیاری از پسران تازه متولدشده توسط والدینشان به افتخار گاگارین با نام‌های گاگاری شدند.

یک سال بعد، شوروی تصمیم گرفت تا این روز را به عنوان روز فضا‌شوردی در تقویم خود ثبت کند و سرانجام در هشتم آوریل سال ۲۰۱۱، سازمان ملل متحد، قطع‌نامه پیشنهادی روسیه را تصویب کرد تا به موجب آن دوازدهم آوریل به عنوان روز جهانی فضا‌شوردی ثبت شود.

گفته می‌شود ایده اولیه استفاده از موشک برای پروازهای فضایی به سال ۱۹۰۳ یعنی در زمان روسیه تزاری و تلاش‌های دانشمند روس، کنستانتین ادواردوویچ سیکولوفسکی بازمی‌گردد؛ اگرچه به نتیجه عملیاتی منجر نشد، اما سرانجام در چهارم اکتبر ۱۹۵۷، سرسکنی پاولوویچ کورولف موفق شد موشک بالستیک R7 را طراحی کند تا شوروی نخستین ماهواره فضایی جهان را با عنوان اسپوتنیک ۱ پرتاب کند. به دنبال این موفقیت، مرکز آموزش فضا‌شوردی در سال ۱۹۶۰ در شوروی راه‌اندازی شد.

شاید کمتر کسی بداند که گاگارین در سال ۱۹۶۴ از نخستین افراد سرشناسی بود که از شوروی خواست کلیسای جامع مسیح منجی را که به دستور لنین تخریب شده بود، بازسازی کنند؛ چراکه او معتقد بود نمی‌توان از وطن‌دوستی سخن گفت، اما ریشه‌های تاریخی یک ملت را نادیده گرفت. این موضوع او اگرچه از سوی هیئت‌رئیس‌ه شوروی جامه عمل نپوشید، اما با اقبال فراوانی در میان مردم روبه‌رو شد. در همین رابطه یک نظرسنجی مرکز افکار عمومی روسیه نیز نشان می‌دهد که گاگارین چه‌ره و قهرمان مورد علاقه روس‌ها در قرن بیستم به‌شمار می‌آید و پس از او ولادیمیر پوستوسکی، شاعر و هنرمند مشهور، ژنرال مارشال ژوکوف، فرمانده مشهوری که آلمان نازی را شکست داد و لئو تولستوی قرار دارند.

گاگارین که متولد نهم مارس ۱۹۳۴ در روستایی در منطقه اسمولنسک است، ابتدا به آهنگری مشغول شد ولی خیلی زود توانست به رؤیایی خودش، یعنی پرواز، نزدیک شود و مشغول تحصیل در مدرسه آموزش خلبانی شد. سرانجام در ۲۶سالگی موفق شد در فهرست ۲۰نفره آموزش برای سفر به فضا قرار بگیرد و در ۲۷سالگی به عنوان کاندیدای نهایی برگزیده شد. اما این قهرمان شوروی، زندگی کوتاهی داشت و در ۲۷ مارس ۱۹۶۸، هنگام پرواز با یک جنگنده آموزشی میگ، هواپیمای او سقوط کرد و در ۳۴سالگی درگذشت. سه روز بعد خاکستر او با احترام نظامی و شلیک توپ‌های کرملین، در دیواره این کاخ به خاک سپرده شد.

گاگارین در دوره حیات خود جوایز خارجی بسیاری را از متحدین شوروی دریافت کرد و از همین‌رو میان هفت سال پایانی عمر خویش، به بیش از ۳۰ کشور جهان سفر کرد و به‌واقع به یک قهرمان ملی تبدیل شد؛ شاید به همین دلیل هم بود که پس از مرگش، برای اولین‌بار در شوروی عزای عمومی برای درگذشت فردی اعلام شد که رئیس دولت نبود. خیلی زود نیز نام بسیاری از خیابان‌ها، پارک‌ها و شهرک‌ها به نام او نام‌گذاری شد.
شهرک‌این که عاشق ادبیات و به‌ویژه آثار پوشکین و البته کتاب شازده کوچولو نوشته سنت اگزوبری بود، هنگامی که در مدار زمین قرار گرفت، گفت: من ابرها را روی زمین می‌بینم...توده‌های کوچک و سایه‌های آنها را مشاهده می‌کنم؛ افق زمین...هاله‌های فوق‌العاده و همه چیز چقدر زیباست... زبیا!